VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 280)**

z dnia 11 września 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 280)

11 września 2019 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Jana Dziedziczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. bilans prezydencji rumuńskiej w Radzie Unii Europejskiej. Spotkanie z przedstawicielem prezydencji rumuńskiej, ambasadorem Republiki Rumunii w Polsce, panem Ovidiu Dranga,

II. program prezydencji fińskiej w Radzie Unii Europejskiej. Spotkanie z przedstawicielem prezydencji fińskiej, ambasadorem Republiki Finlandii w Polsce, panem Juhą Tapio Ottmanem.

W posiedzeniu udział wzięli: **Ovidiu Dranga** ambasador Rumunii wraz z osobami towarzyszącymi, **Juha Tapio Ottman** ambasador Finlandii wraz z osobami towarzyszącymi, **Werner Almhofer** ambasador Austrii, **Emil Savov Ylnazov** ambasador Republiki Bułgarii, **Budimir Šegrt** ambasador Czarnogóry, **Ivan Jestřáb** ambasador Republiki Czeskiej, **Martin Roger** ambasador Estonii, **Eduardas Borisovas** ambasador Litwy, **Olav Myklebust** ambasador Norwegii, **Luís Cabaço** ambasador Portugalii, **Vasil Panovski** ambasador Północnej Macedonii, **Dušan Krištofik** ambasador Republiki Słowackiej, **Aldo Amati** ambasador Włoch, **Tomislav Vidošević** ambasador Republiki Chorwacji, **Oleg Egberg Mikkelsen** ambasador Królestwa Danii, **Conrad Bruch** ambasador Luksemburga, **John Paul Grech** ambasador Malty, **Maja Šegota** radca minister i zastępca szefa misji w Ambasadzie Słowenii, **Wim Peeters** zastępca szefa misji w Ambasadzie Belgii, **Vincent Biret** radca minister i zastępca szefa misji w Ambasadzie Francji, **Robert Markić** pierwszy sekretarz w Ambasadzie Czarnogóry, **Arbër Veizi** zastępca szefa misji w Ambasadzie Albanii, **Friederike Steglich** kierownik Wydziału Politycznego w Ambasadzie Niemiec, **Krzysztof Ptasiński** doradca polityczny w Ambasadzie Irlandii, **Raphaël Varga van Kibéd** zastępca ambasadora Królestwa Niderlandów, **Agnieszka Bieganowska** pracownik Departamentu Spraw Międzynarodowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Patrycja Woźniak** attaché w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, **Barbara Jarosińska** zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej Głównego Urzędu Statystycznego, **Beata Jakubczak** naczelnik Wydziału Unii Europejskiej w Departamencie Współpracy Międzynarodowej GUS, **Joanna Groszkowska-Latoszek** naczelnik wydziału w PKP Polskie Linie Kolejowe SA, **Izabela Kloc** – poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agnieszka Maciejczak, Joanna Heger** i **Anna Roczkowska** – z sekretariatu Komisji w BSM.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji, państwa posłów do Parlamentu Europejskiego, na czele z panią Izabelą Kloc, wieloletnią przewodniczącą naszej Komisji. Bardzo się cieszymy z pani obecności. Bardzo serdecznie witam przybyły tak licznie korpus dyplomatyczny, państwa ambasadorów, witam wszystkich gości. Szczególnie serdecznie witam ekscelencję ambasadora Republiki Rumunii w Polsce, pana ambasadora Dranga. Witamy serdecznie. I ekscelencję ambasadora Republiki Finlandii w Polsce, pana ambasadora Ottmana. Witamy oczywiście delegacje z obu tych krajów. Serdecznie dziękuję dostojnym gościom za przyjęcie zaproszenia na posiedzenie Komisji i zaszczycenie nas swoją obecnością.

Czy są uwagi do porządku obrad ze strony państwa posłów? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przystępujemy do jego realizacji.

Uprzejmie proszę pana ambasadora Dranga, ambasadora Republiki Rumunii w Polsce, o podsumowanie zakończonej 30 czerwca 2019 prezydencji rumuńskiej. Proszę bardzo, panie ambasadorze.

Ambasador Rumunii w Polsce Ovidiu Dranga:

Bardzo dziękuję. Szanowni członkowie Sejmu RP, posłowie do PE, ekscelencje, szanowni państwo, to dla mnie zaszczyt i przyjemność, że mogę być tutaj i stawić się przed przedstawicielami Komisji do Spraw Unii Europejskiej, aby przedstawić przegląd przebiegu rumuńskiej prezydencji w Radzie UE. Mam tę satysfakcję, że mogę stwierdzić, że Rumunia pokazała, iż jest w stanie poradzić sobie z tym zadaniem, pomimo tego, że czasy były niesprzyjające i kwestionowano nieraz zdolność UE do pójścia naprzód. Rzeczywiście, wiele raportów zostało wygenerowanych, 90 dossier legislacyjnych zostało przygotowanych, 2,5 tysiąca wydarzeń i spotkań miało miejsce. Oprócz tego udało nam się przyjąć ostateczne konkluzje w 84 obszarach, którymi zajmuje się UE. Osiągnęliśmy znaczne postępy, jeśli chodzi o takie kluczowe obszary polityk unijnych, jak Europa konwergencji, bezpieczniejsza Europa, Europa jako podmiot globalny, Europa wspólnych wartości.

Jeśli chodzi o filar pt. Europa konwergencji, to w trakcie prezydencji rumuńskiej udało nam się zacieśnić prace nad zaawansowaniem negocjacji nad przyszłymi wspólnymi ramami finansowymi 2021–2027. Jednocześnie udało nam się poczynić znaczne postępy w dziedzinach wspólnego rynku, poprzez dyrektywę w sprawie praw autorskich, oraz cyfrowego wspólnego rynku. We wszystkich tych dziedzinach staraliśmy się reprezentować interes obywatela europejskiego i jednocześnie wzmacniać wymiar społeczny Unii jako priorytetowy. Jeśli chodzi o unię energetyczną, proponowaliśmy poprawkę do dyrektywy o gazie ziemnym, która po raz pierwszy w sposób unitarny i przejrzysty uporządkuje nam zagadnienia związane z interkonektorami gazu z państwami trzecimi.

W ramach bezpieczniejszej Europy, czyli drugiego filara, udało nam się wzmocnić bezpieczeństwo unijne, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom obywateli. Jednocześnie wzmocniliśmy mandat Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, dawnego Frontexu. Tworząc podstawy prawne dla interoperacyjności, wysłaliśmy klarowny sygnał mówiący o tym, że potrzebne nam są systemy informatyczne i informacyjne na poziomie paneuropejskim. To wspaniały przykład dalszej współpracy w ramach państw należących do Schengen. Rumunia chce tu dać swój pełen wkład.

Jeśli chodzi o cyberataki i bezpieczeństwo cyberprzestrzeni, wzmocniliśmy sankcje przeciwko cyberatakom. Po raz pierwszy udało nam się nałożyć sankcje na te osoby, które stały za cyberatakami, które z kolei powodowały zagrożenie dla UE i jej państw członkowskich. Rumunia dalej będzie pracowała w tej mierze, dążąc do powołania pełnej agencji wyspecjalizowanej w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.

Jeżeli chodzi o wymiar zewnętrzny naszych działań, czyli Unia Europejska jako podmiot globalny, udało nam się zaznaczyć naszą obecność w dziedzinie działań w bezpośrednim sąsiedztwie UE, a także w sferze międzynarodowej, jeśli chodzi o nasze zobowiązania międzynarodowe. Szczególne postępy odnotowaliśmy w takich obszarach jak Bałkany Zachodnie, Partnerstwo Wschodnie, obszar Morza Czarnego. Jednocześnie poszerzenie Unii stanowi pewną strategiczną inwestycję w gospodarkę, politykę i bezpieczeństwo UE.

Jeśli chodzi o Bałkany Zachodnie, udało nam się uruchomić wyjątkowy proces, który doprowadził do wejścia Północnej Macedonii i Albanii do grona naszych bliższych partnerów. Jednocześnie mamy do czynienia z hasłem: Europa wspólnych wartości. Tutaj zjawisko dezinformacji niewątpliwie rodzi poważne zastrzeżenia, dlatego też jako Rada Europejska i Komisja musimy w obliczu wyborów do PE zwalczać mowę nienawiści, a także fałszywe wiadomości. Jestem przekonany, że dzięki wysiłkom prezydencji rumuńskiej mamy teraz bardzo solidną bazę ku temu, by promować dalej ambicje europejskie i przekazać pałeczkę prezydencji fińskiej, życząc jej wszelkich sukcesów.

Dziękuję państwu bardzo serdecznie za ostatnich sześć miesięcy współpracy. Jestem przekonany, że właśnie ta pierwsza połowa roku 2019 będzie dobrze zapamiętana jako

czas prezydencji rumuńskiej w UE. Jednocześnie panu ambasadorowi Jusze Ottmanowi chciałbym życzyć wszelkich sukcesów w trakcie wypełniania obowiązków fińskiej prezydencji w UE i zaprosić państwa również do obejrzenia krótkiego filmu, który będzie podsumowaniem naszych osiągnięć w trakcie naszej prezydencji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Ekscelencjo, dziękuję bardzo za podsumowanie programu prezydencji rumuńskiej. Teraz poproszę o zabranie głosu pana Juhę Ottmana, ambasadora Republiki Finlandii, i zaprezentowanie priorytetów prezydencji fińskiej. Proszę uprzejmie, ekscelencjo, o zaprezentowanie priorytetów prezydencji fińskiej. Proszę uprzejmie, ekscelencjo.

Ambasador Finlandii w Polsce Juha Tapio Ottman:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, panie i panowie posłowie z Komisji do Spraw Unii Europejskiej, szanowni państwo, to dla mnie zaszczyt, że mogę być tutaj i rzucić światło na priorytety naszej prezydencji w Radzie UE, prezydencji, którą już de facto od miesiąca sprawujemy. Jak państwo widzą, przygotowałem kilka slajdów w programie PowerPoint, żeby podkreślić pewne szczególne punkty. Na początku chciałbym podziękować Rumunii za bardzo dobrą współpracę w ramach naszej trojki i również za uprzejmą pomoc w przygotowaniach do naszej prezydencji. Dziękujemy również za te wszystkie dobre życzenia i gratulujemy sukcesów osiągniętych w trakcie rumuńskiej prezydencji. Dobra praca, którą wysoce sobie cenimy.

Finlandia objęła prezydencję po eurowyborach, czyli to jest ta faza w UE. Stąd też wiele nowych kwestii ustawodawczych w naszym porządku obrad. Staramy się gładko przejąć tematy, które dostaliśmy w spuściźnie po prezydencji rumuńskiej, w tym również ochronę obywateli i podstawowych wolności, budowanie polityki klimatycznie neutralnej, budowanie wspólnej przestrzeni informatycznej. To są te główne wątki, jeśli chodzi o pracę w Radzie UE. Wczoraj okazało się, że istnieje również propozycja pani Ursuli von der Leyen, desygnowanej na przewodniczącą Komisji Europejskiej, jeśli chodzi o nowe podejście w Komisji – to jest rzeczywiście nowe podejście do działań Komisji. Ciekawi jesteśmy, w jaki sposób nowa Komisja zadziała w praktyce.

Chciałbym skorzystać z tej możliwości i również pogratulować Polsce z tytułu bardzo ważnego portfela teki rolnictwa, który trafił w polskie ręce. To bardzo ważny sektor w Polsce, jak wiemy. Wysłuchania nowych kandydatów na komisarzy rozpoczną się i będą trwały aż do połowy października. Przy czym główny pomysł zasadza się na tym, że sesja plenarna europarlamentu mogłaby zaakceptować nowy skład Komisji na swojej 22. i 24. sesji, czyli na początku listopada. Wówczas nowy przewodniczący Rady Europejskiej, czyli obecny belgijski premier, mógłby rozpocząć właśnie z tego punktu wyjścia. Ale wszystko zależy od wyników wysłuchań w PE. W chwili obecnej wszyscy są dosyć zadowoleni z proponowanego składu nowej Komisji, tak że jesteśmy pełni optymizmu.

Tak jak mówiłem już wcześniej, ze względu na okres przejściowy nie ma jeszcze jakichś znacznych nowości, jeśli chodzi o inicjatywy legislacyjne, natomiast odziedziczyliśmy agendę po prezydencji rumuńskiej, wieloletnie ramy finansowe , rządy prawa, brexit, migracje, unię gospodarczo-monetarną, a także inne ważne tematy, które zaprzątają naszą uwagę, czyli poszerzenie UE. To trafi na nasze obrady w październiku w trakcie Rady ds. Ogólnych i Rady UE. Mamy nadzieję dać zielone światło dla dalszych negocjacji z Północną Macedonią i Albanią.

Natomiast są również inne ważne kwestie, takie jak post-Kotonu, które również musimy negocjować i również dyskusje ze Stanami Zjednoczonymi w dziedzinie handlowej. Będziemy dalej realizowali dyskusje nad relacjami pomiędzy Unią a Chinami, zwłaszcza jeśli chodzi o sieć piątej generacji 5G; również jeśli chodzi o Partnerstwo Wschodnie. Ono również jest wysoko w naszym porządku obrad, chociaż Chorwacja zatwierdziła już z inicjatywy zorganizowania szczytu pod własną prezydencją. Tym niemniej my chcemy zbierać już te informacje, zwłaszcza jeśli chodzi o zagrożenia hybrydowe, jeśli chodzi o rządy prawa w krajach Partnerstwa Wschodniego. Afryka również pozostaje w obszarze naszych żywych zainteresowań. Brexit – sprawa nieprzesądzona, jak wiemy, do tej pory. UE miała przejąć inicjatywę pod koniec października, natomiast w chwili obecnej sytuacja Wielkiej Brytanii jest na tyle nieprzewidywalna, że trudno jest

przesądzić, jaki obrót wezmą sprawy, jeśli chodzi o brexit. Jest to przedmiotem debaty i będzie również żywo dyskutowane w trakcie naszej rady w październiku.

Teraz kilka słów, jeśli chodzi o WRF – wieloletnie ramy finansowe. Kolejny temat, gdzie dokonamy najpierw podsumowania w październiku. Finlandia rozesłała kwestionariusze do państw członkowskich, zbiera w tej chwili odpowiedzi i w oparciu o te odpowiedzi przygotuje materiał do dyskusji na szczycie w październiku. Celem jest wypracowanie już bardzo konkretnych propozycji kwot, jeśli chodzi o priorytety tematyczne. Mamy nadzieję, że mając zgodę polityczną, pod koniec fińskiej prezydencji uda się to już domknąć. Wiele zależy jednak od tego, jak uda się nam porozumieć, jeśli chodzi o konkretne wartości kwot przeznaczonych na rolnictwo, na nowe priorytety, takie jak zmiany klimatyczne, migracje, również współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, czyli te zasadnicze wątki w wieloletnich ramach finansowych, które będą musiały być przenegocjowane.

Kolejny slajd poproszę. Przejdę teraz do priorytetów prezydencji fińskiej. Zrównoważona Europa, zrównoważona przyszłość – to nasze hasło. Trzy tematyczne priorytety to wzmocnienie wspólnych wartości i rządów prawa, uczynienie z UE organizacji bardziej konkurencyjnej i walczącej z wykluczeniem społecznym. I wreszcie UE na rzecz klimatu i na rzecz obywateli. To wszystko jak najbardziej wpisuje się w agendę strategiczną zatwierdzoną już w czerwcu. Oczywiście będą przesunięcia akcentów, ale to jest ten punkt wyjścia.

Opierając się na tym mamy zamiar... Może zresztą pozwolę sobie opowiedzieć o tych naszych priorytetach nieco bardziej dokładnie. Wzmocnienie rządów prawa i wspólnych wartości. W lipcu br. drugi komunikat na temat dialogu, na temat praworządności ujrzał światło dzienne. Celem jest nie tyle tworzenie jakichkolwiek nowych projektów ustawodawczych, lecz raczej celem jest zadzierzgnięcie szczerego autentycznego dialogu o rządach prawa bez wskazywania na konkretne państwa. Chodzi raczej o paneuropejską debatę na temat praworządności UE. Mam nadzieję, że zatwierdzimy konkluzje Rady podczas spotkania w listopadzie. Sporo też rozmawiamy na temat mechanizmu wzajemnej oceny. Zobaczymy, czy ten mechanizm zostanie włączony w ramy prac unijnych, czy pozostanie poza nimi. Pozostaje jeszcze procedura z art. 7. W Radzie będziemy dalej na ten temat rozmawiać. Myślę, że najważniejszy punkt to sprawienie, by UE była bardziej konkurencyjna i niewykluczająca społecznie. Wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, jak ważne jest pogłębienie wewnętrznego rynku UE oraz zniesienie różnic między tradycyjnym rynkiem jednolitym i rynkiem cyfrowym oraz zainwestowanie w cyfryzację i w sztuczną inteligencję. Cieszy nas, że w zasadzie wszystkie państwa członkowskie wspierają tę inicjatywę.

Musimy również omówić kwestie pozyskiwania wykształconej, wykwalifikowanej siły roboczej w przyszłości, tak żeby siła robocza w przyszłości była w stanie odpowiedzieć na przyszłe wyzwania na rynku pracy. Wiąże się to chociażby z opracowaniem polityki kształcenia się, programu kształcenia się przez całe życie. Wpisuje się w to również polityka migracyjna.

Polityka handlowa to kolejna kwestia. Zależy nam na tym, żeby dalej pracować nad reformą światowej organizacji handlu. Chcemy mieć politykę handlową, która jest oparta na bardzo otwartych i ambitnych założeniach. Chcemy mieć również umowę o wolnym handlu z Nową Zelandią i z Australią. Prowadzimy również dalej negocjacje handlowe ze Stanami Zjednoczonymi po spotkaniu przewodniczącego Junckera z prezydentem Trumpem.

Oczywiście kolejna kwestia to parafowanie porozumienia między UE a Mercosurem. Musimy zobaczyć, jak się będzie sytuacja rozwijać, ponieważ zwłaszcza po pożarach lasów amazońskich wiele państw członkowskich uzależniło ratyfikację porozumienia Mercosur-UE od działań Brazylii na rzecz łagodzenia zmian klimatu. Zdajemy sobie sprawę, że część państw członkowskich wyraziła swoje wątpliwości dotyczące ceł na produkty rolne.

Kolejna kwestia – wzmocnienie roli UE jako globalnego lidera w działaniach na rzecz klimatu. We wrześniu odbędzie się spotkanie ONZ, będzie również spotkanie COP25 w grudniu w Santiago de Chile. Wciąż się przygotowujemy na oba szczyty. Myślę,

że powinniśmy osiągnąć konsensus w ramach UE podczas spotkania na szczeblu europejskim. Musimy ustalić, jakie będą krajowe wkłady zadeklarowane oraz jaką będziemy mieli strategię obniżania emisji dwutlenku węgla w najbliższym roku.

Wreszcie kolejna sprawa to jest ochrona bezpieczeństwa obywateli. Wiemy, że obywatelom zależy zarówno na bezpieczeństwie wewnętrznym UE, jak i na bezpieczeństwie zewnętrznym. Zatem musimy wzmocnić działania zewnętrzne UE, musimy zobaczyć, w jaki sposób nowi komisarze będą sobie radzić, jeżeli chodzi o działania zewnętrzne UE. Potrzebujemy również większej współpracy w obszarze bezpieczeństwa i obrony. Nie chodzi o budowę europejskiej armii, ale chodzi o wzmocnienie i usprawnienie współpracy UE z NATO. Wydaje mi się, że w tym obszarze jesteśmy w stanie lepiej sobie radzić z takimi zagrożeniami jak dezinformacja czy cyberataki współpracując. To będzie temat spotkań ministrów obrony i spraw zagranicznych w Helsinkach. Ważne jest również zbudowanie odporności w obliczu ataków hybrydowych i zagrożeń cybernetycznych.

Jak wspomniałem, ważne jest rozwijanie potencjału obronnego UE. Jeszcze pokrótce przejdę przez kilka głównych założeń naszej prezydencji. Po pierwsze zrównoważone organizowanie spotkań, czyli nie będzie żadnych gadżetów, nie będzie apaszek, nie będzie krawatów prezydencji. Przekazaliśmy pieniądze na zwalczanie i łagodzenie zmian klimatu. Będziemy też prowadzić transparentną i aktywną komunikację. Zatem zapraszamy na nasze spotkanie przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Chcemy też położyć nacisk na przestrzeganie zasad lepszego stanowienia prawa, czyli że UE powinna angażować się w tych obszarach, w których to rzeczywiście jest potrzebne. I będziemy się starać korzystać z narzędzi cyfrowych, z nowych technologii i przygotowywać na przykład raczej spotkania w formie wideokonferencji, a nie bezpośrednie. Ale zdajemy sobie sprawę, jak ważne są bezpośrednie kontakty międzyludzkie, więc zobaczymy, jak będzie nam szło organizowanie wideokonferencji.

To jest już trzeci raz, kiedy Finlandia sprawuje prezydencję w UE. Staramy się w związku z tym organizować się jak najbardziej sprawnie. Ograniczyliśmy liczbę spotkań w Helsinkach na korzyść Brukseli. Zgodziliśmy się zorganizować sześć nieformalnych spotkań ministerialnych. Trzy już się odbyły w Helsinkach w lipcu. Były to spotkania poświęcone konkurencyjności, ochronie środowiska oraz sprawiedliwości i sprawom wewnętrznym. We wrześniu będą jeszcze spotkania komisji ECOFIN i AGRIFISH, czyli komisji ds. rolnictwa.

Jeszcze pokrótce powiem, że staramy się, jak już mówiłem, organizować spotkania w możliwie najbardziej zrównoważony sposób. Staramy się też wzorem poprzednich prezydencji organizować spotkania w jednym miejscu w Helsinkach.

Na tej stronie znajdują się najważniejsze kanały komunikacji fińskiej prezydencji. Zachęcam oczywiście do ich uważnego śledzenia. Podobnie fińska ambasada w Warszawie z przyjemnością będzie udzielała wszelkich odpowiedzi na dowolne pytania.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Otwieram dyskusję. Drogie panie i panowie posłowie, kto z państwa chciałby zabrać głos? Proszę uprzejmie, pan poseł Święcicki. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO-KO):

Panie przewodniczący, panowie ambasadorowie, szanowni państwo, bardzo się ucieszyłem, kiedy zobaczyłem w tych nowych strategicznych priorytetach fińskiej prezydencji promocję wartości europejskich globalnie. Myśmy mieli niedawno w tej Komisji posiedzenie nad europejską strategią dotyczącą Azji Centralnej. Mówiliśmy o tym, że kraje z Azji Centralnej chcą mieć dobre stosunki z UE, natomiast kiepsko stoją z wartościami europejskimi w zakresie praw człowieka. Ludzie są aresztowani za udział w demonstracjach antyrządowych, nie ma wolności mediów. Niektórzy dziennikarze czy osoby wręcz znikają bez sądów. Mówię tu o Kazachstanie, o Tadżykistanie. Akurat w tych krajach znam sytuację wewnętrzną, ale tak również jest w innych krajach tego regionu.

Między innymi mówiliśmy o tym, czy UE, mając potężne dźwignie w stosunku do tych krajów, mając z nimi umowy, będąc przedmiotem dużego zainteresowania tych krajów, czy nie mogłaby trochę mocniej tych dźwigni używać dla obrony wartości europejskich właśnie w tamtych krajach. Mam tu na myśli na przykład, żeby przedstawicielstwo

UE czy Komisji, czy Parlamentu uczestniczyło w procesach motywowanych politycznie w tamtych krajach, żeby spotykało się z działaczami praw człowieka, którzy walczą tam w bardzo trudnych i ciężkich warunkach o przestrzeganie praw człowieka. Żeby nasze przedstawicielstwa, a właściwie delegacje z Komisji Europejskiej, przewodniczący Rady, delegacje parlamentarne w tych instrukcjach jednak miały stały punkt: raz, że się spotykają z przedstawicielami praw człowieka, a dwa – domagają się od władz tamtych krajów przestrzegania praw, domagają się na przykład amnestii, bo to czasami jest może najprostsze rozwiązanie. Można się domagać niezależnych procesów w sądzie, ale to strasznie długo trwa, ci ludzie dalej siedzą w więzieniach, są nieraz torturowani. Natomiast domagać się powszechnej amnestii dla osób, które są skazane z motywów politycznych, a listy tych osób krążą wśród opozycji. Można je znaleźć, żeby się tego domagać.

Jednym słowem, czy nie należałoby jakoś trochę podwyższyć standardów, jeśli chodzi o nasze przedstawicielstwo unijne w tamtych krajach, jeśli chodzi o nasze delegacje tam jeżdżące, jeśli chodzi o spotkania na najwyższym szczeblu? Chodzi o to, żeby jednak przestrzegać pewnych zasad, standardów i zachowań z naszej strony, które by służyły właśnie tej promocji i ochronie praw człowieka w tamtych krajach. Nie wystarczy o tym mówić tutaj na użytek nasz europejski, nie wystarczy czasem wystosować jedno czy drugie oświadczenie. To powinna być taka presja codzienna, we wszystkich możliwych okazjach, które można do tego wykorzystać. Bo jak powiadam, tamte kraje patrzą z zainteresowaniem na UE, jest to dla nich jakaś ważna przeciwwaga dla wpływów rosyjskich, dla wpływów chińskich. Mają z nami podpisane umowy. Można i powinniśmy tę dźwignię, jaką UE dysponuje? Rzeczywiście mocniej wykorzystać do promocji tego, co znalazło się wśród priorytetów prezydencji fińskiej, co mnie bardzo cieszy. Ale czy pan ambasador mógłby się do tego jakoś ustosunkować, czy zamierzacie coś w tej sprawie zrobić, żeby stałe działania UE w zakresie praw człowieka w innych krajach wzmocnić tam, gdzie to naprawdę jest i potrzebne, i możliwe?

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Dziękuję za to interesujące pytanie. Czy pan ambasador zechciałby odpowiedzieć? Proszę bardzo.

Ambasador Finlandii w Polsce Juha Tapio Ottman:

Dobrze, to odpowiem zgodnie z moją najlepszą wiedzą. Podczas nieformalnego spotkania ministrów spraw zagranicznych w Helsinkach pod koniec sierpnia odbył się lunch, w którym uczestniczyli obrońcy praw człowieka. Podczas tego lunchu rozmawialiśmy o tym, w jaki sposób możemy poprawić sytuację związaną z ochroną praw człowieka. Zebraliśmy kilka zaleceń i doszliśmy do kilku wniosków. Przede wszystkim państwa członkowskie UE oraz instytucje powinny zacieśnić współpracę z organizacjami broniącymi praw człowieka, a także wymianę informacji. Prawa człowieka powinny również być istotnym tematem, który włączylibyśmy do budowania relacji zewnętrznych. Wiemy, że ochrona praw człowieka jest wpisana do różnych porozumień z państwami trzecimi i że stanowi istotny element tych umów. To znaczy jeżeli prawa człowieka nie są przestrzegane, to stanowi to pewien problem w relacjach, także dysponujemy już pewnymi narzędziami.

Podczas dialogu na szczeblu politycznym również powinniśmy brać te kwestie pod uwagę. W niektórych państwach ten dialog układa się trudniej. Takim państwem są na przykład Chiny. Tam wręcz możemy się spotkać z oporem, ale nie powinniśmy się tego obawiać i podczas spotkań politycznych poruszać kwestie ochrony praw człowieka w imieniu UE, ale także w imieniu poszczególnych państw członkowskich.

Prowadziliśmy też rozmowy na temat ewentualnych sankcji nakładanych na rządy, które nie przestrzegają praw człowieka. To jest temat, który wciąż trzeba omówić w UE. Na pewno powinniśmy pozostać w kontakcie z obrońcami praw człowieka, żeby mieć dostęp do bieżących informacji.

Zatem podsumowując, zdajemy sobie sprawę, że ten problem istnieje i niedawno rozmawialiśmy na ten temat w Helsinkach. Jesteśmy gotowi podjąć takie działania, które jesteśmy w stanie zrealizować jako prezydencja.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Jeszcze są głosy ze strony państwa posłów. Proszę bardzo, pani przewodnicząca Pomaska.

Poseł Agnieszka Pomaska (PO-KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, szanowni panowie. W zasadzie mam pytanie do obu panów ambasadorów. Coraz bardziej obecna w debacie publicznej, też na poziomie europejskim, a właściwie zwłaszcza na poziomie europejskim, jest kwestia zmian klimatycznych. Chociaż dzisiaj możemy już mówić o zagrożeniu klimatycznym, które dotyczy nas wszystkich, bez żadnego wyjątku. Chciałabym zapytać o taką osobistą refleksję dotyczącą oceny zaangażowania poszczególnych krajów, bez wskazywania ich może, ale o zaangażowanie w cały proces walki ze zmianami klimatycznymi, z zagrożeniem klimatycznym. Czy panowie widzą różnicę i widzą szanse na to, że będzie tu panowała jedność europejska w kwestii naszych celów klimatycznych, w kwestii ograniczania emisji dwutlenku węgla i skutecznej polityki długofalowej? Wydaje się, że to Europa powinna być w tych sprawach przede wszystkim liderem na świecie. To jest też taki wyróżnik i szansa dla UE, bo nie we wszystkich sprawach da się być liderem, ale w tej kwestii myślę, że powinniśmy myśleć wspólnie. Chcę więc poprosić o taką osobistą refleksję z panów poziomu, która wynika z różnych dyskusji. Wiemy, że perspektywa polityków fińskich pewnie też jest inna niż na przykład polskich. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Dziękuję pani wiceprzewodniczącej. Jak rozumiem, pytanie jest skierowane do obu panów ambasadorów, więc który z panów zechciałby pierwszy? Proszę bardzo, w kolejności prezydencji.

Ambasador Rumunii w Polsce Ovidiu Dranga:

Bardzo dziękuję za to pytanie. Sadzę, że zmiany klimatyczne to kwestia kluczowej wagi dla świata współczesnego, dla ludzkości. Sądzę też, że wyzwania, które są już w tej chwili przed nami, powodują, że właśnie zmiany klimatyczne są bardzo ważnym tematem w życiu codziennym, w rozwoju gospodarczym. Pewne kroki zostały już oczywiście podjęte. Nie powinniśmy zapominać, że rok temu Polska była gospodarzem szczytu COP w Katowicach i rzeczywiście jakieś pozytywne osiągnięcia zostały odnotowane przy okazji tego szczytu. Sądzę, że ci, którzy naprawdę wierzą w wagę i są przekonani, że trzeba podjąć odpowiednie działania, by łagodzić skutki zmian klimatycznych – oni wszyscy powinni starać się działać bardzo jednomyślnie i starać się wypracowywać jak najbardziej uwspólnotowione, zrównoważone podejście do walki ze zmianami klimatycznymi i ich skutkami dla życia społeczeństw i gospodarek. W trakcie naszej prezydencji widzieliśmy wiele zainteresowania po stronie poszczególnych państw. Mamy nadzieję, że prezydencja fińska będzie w pełni pomyślnie kapitalizowała to zainteresowanie. Mam nadzieję, że rzeczywiście Finlandia, która tak aktywnie rozpoczęła, dopracuje się dobrych wyników. Dziękuję.

Ambasador Finlandii w Polsce Juha Tapio Ottman:

No cóż, dziękuję za to pytanie. Zrozumiałem to pytanie bardziej w tym duchu, jak ma się spójność w ramach UE i czy możliwe jest wypracowanie wspólnego stanowiska w UE względem zmian klimatycznych. Po czerwcowej Radzie nie było konsensusu, jeśli chodzi o zobowiązania długofalowe, długoterminowe, aby stać się regionem bezemisyjnym do roku 2050, tym niemniej zawsze chcę być optymistą.

Trzeba ewidentnie uwzględnić, że mamy różne punkty wyjścia w różnych państwach członkowskich UE. One zasadzają się na różnych miksach energetycznych, mają różne szczegółowe warunki, tak że w wieloletnich ramach finansowych są przewidziane jakieś rozwiązania i całkiem pokaźne kwoty zostały alokowane dla walki ze zmianami klimatycznymi. Jest to również w duchu jednego z polskich priorytetów, ten proces przejściowy. Również program Horyzont Europa przewiduje odpowiednie dofinansowanie dla innowacji i innowacyjnych rozwiązań. Pozytywnie można by powiedzieć, że to również tworzy olbrzymie możliwości dla biznesu, dla europejskiego biznesu, dla poszczególnych przemysłów, tak że jestem pozytywnie nastawiony co do możliwości dopracowania się konsensusu.

Oczywiście niektóre państwa członkowskie proszą o więcej informacji i chcą sprawdzić, jaki będzie wpływ tych wspólnych działań na ich poszczególne branże i przemysły. Tak więc chcemy realizować dalsze dyskusje na radach ds. środowiska, jeśli chodzi o możliwe skutki dla poszczególnych przemysłów, ale też jeśli chodzi o finanse, dofinansowanie pozytywnych działań. Tutaj rzeczywiście widzę jak najbardziej pozytywne możliwości. UE jest liderem i powinna pozostać liderem, jeśli chodzi o łagodzenie skutków zmian klimatycznych, natomiast trzeba widzieć potencjał, nie tylko same wydatki. Nie wiem, czy to jest dobra, pełna odpowiedź.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Czy ze strony państwa posłów są jeszcze jakieś uwagi, spostrzeżenia, pytania? Proszę bardzo, pani wiceprzewodnicząca.

Poseł Agnieszka Pomaska (PO-KO):

Ja może tylko dodam w kwestii zmian klimatycznych, że na poziomie parlamentarnym czy interparlamentarnym w ramach prezydencji odbędzie się też spotkanie międzyparlamentarne na początku października. Ja też mam nadzieję w tym spotkaniu uczestniczyć. Pewnie już po wyborach. Ale mam nadzieję, że będzie okazja podzielić się z posłami wrażeniami z dyskusji pomiędzy parlamentarzystami wszystkich krajów UE. Mam nadzieję, że będzie również okazja spotkać się z panem ambasadorem, być może, albo przedstawicielami. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeśli nie ma ze strony państwa posłów więcej zgłoszeń, to pozwolę sobie jeszcze zabrać głos jako przewodniczący. Po pierwsze chciałbym złożyć na ręce pana ambasadora Dranga podziękowanie za sprawowanie prezydencji. Rumunia sprawowała prezydencję w Radzie UE w czasie wymagającym intensywnych działań na rzecz realizacji bieżących priorytetów w okresie wyznaczania strategicznych kierunków na przyszłość. Niewątpliwie na przebieg prac prezydencji rumuńskiej w głównej mierze wpływały procesy takie, jak: refleksja nad przyszłością UE po brexicie, negocjacje wieloletnich ram finansowych oraz presja na zakończenie bieżących prac legislacyjnych i przygotowanie do nowego cyklu instytucjonalnego w związku z wyborami do PE w maju 2019 r. Serdecznie dziękuję i gratuluję wyników.

Po drugie chciałbym życzyć powodzenia w realizacji priorytetów prezydencji fińskiej. Chciałbym zauważyć, że prezydencja fińska w Radzie UE przypada w szczególnym dla Unii okresie, jakim jest początek nowego cyklu instytucjonalnego. W okresie prezydencji fińskiej będą trwać również prace nad ostatecznym kształtem wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027. Pragnę podkreślić, że dla Polski, ale także dla innych państw regionu Europy Środkowo-Wschodniej kluczowe znaczenie ma utrzymanie priorytetowego charakteru polityki spójności i wspólnej polityki rolnej.

Nie umniejszając znaczenia nowych propozycji i wyzwań, przed jakimi Unia się znajduje, uważamy, że w dalszym ciągu podstawowym celem Unii powinno być dążenie do zmniejszenia różnic w rozwoju gospodarczym i społecznym. I tutaj wyrażamy przekonanie, że dotychczasowe mechanizmy polityki spójności, polityki rolnej powinny być co do istoty fundamentem funkcjonowania UE. W tym kontekście liczymy na zrozumienie i poparcie prac legislacyjnych w czasie państwa prezydencji.

Szanowni państwo, jeszcze raz dziękuję za tak liczną obecność. Dziękuję panom ambasadorom za interesujące wypowiedzi, dziękuję korpusowi państw unijnych za tak liczne przybycie. Bardzo się z tego cieszymy, bardzo to doceniamy. Dziękuję państwu posłom za obecność.

Drodzy państwo, informuję, że na tym porządek prac naszej Komisji, ostatni zresztą przed wyborami, został wyczerpany. Oczywiście formalnie pozwolę sobie dodać, że protokół naszych obrad będzie do przeglądu w sekretariacie naszej Komisji. Szanowni państwo, na tym zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo i życzę wszystkim państwu powodzenia w wyborach.